

Anti-pestprotocol

SBO de Bonte Vlinder

Inhoud

1. Voorwoord
2. Begripsbepalingen
3. Preventie
4. Communicatie
5. Redenen om pesten aan te pakken en om te buigen naar respectvol gedrag
6. Signalen van een gepest kind
7. De werkwijze die wij hanteren wanneer er pestsignalen zijn
8. Digitaal pesten
9. Klachtenregeling
10. Verslaggeving
11. Monitoren pesten
12. Afwijken van het pestprotocol

1. Voorwoord

Dit anti-pestprotocol heeft als doel: “Alle kinderen moeten zich in hun basisschoolperiode veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen”.

Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken. Dat vraagt wel, dat wij kinderen leren zich assertief op te stellen. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan! Leerkrachten en ouders uit de medezeggenschapsraad onderschrijven gezamenlijk dit anti-pestprotocol (**deze zin kan erin nadat het protocol is voorgelegd aan en akkoord bevonden door de MR**).

Sinds 1 januari 2006 is het wettelijk verplicht om als school een zorgplan te hebben. Een onderdeel van dit plan is een anti-pestprotocol. Het anti-pestprotocol geeft kinderen, leerkrachten en ouders duidelijkheid over hoe gehandeld wordt in het geval van respectloos gedrag op school. Wij vinden het als school heel belangrijk dat leerlingen elkaar respecteren en dat pesten wordt voorkomen. Op deze manier dragen de leerlingen deze waarde in de toekomst met zich mee. Door het gebruik van de Kwinklessen werken we aan de sociale vaardigheden van kinderen en aan het voorkomen van (kleine) conflicten, zowel tijdens het buitenspelen, de gymlessen en in de klas.

Bij ons op school is Joanne de Waal de anti-pestcoördinator.

2. Begripsbepalingen

Plagen

Je kunt van plagen spreken, als beide partijen even sterk zijn, en er niet echt gesproken kan worden van een slachtoffer en een dader. Plagen zie je vaak bij mensen die elkaar wel mogen. Het kan een steekspel met woorden zijn, of elkaar voor de gek houden. De plager heeft niet de intentie om de geplaagde te beschadigen. Tussen kinderen, zeker in de bovenbouw en in het voortgezet onderwijs, zie je hetzelfde patroon ontstaan. Humor (echte!) staat hierbij centraal.

Ruzie / conflict

Ruzie maken wordt door kinderen en ouders nog wel eens benoemd als pesten. Hoewel een ruzie geen pesten is, kan een niet goed opgeloste ruzie soms wel tot pesten leiden. Een ruzie is een conflict tussen mensen over een behoefte of over wat rechtvaardig is.

Pesten

Pesten is (psychisch, fysiek of seksueel) systematisch geweld van een leerling of een groep leerlingen ten opzichte van één of meer klasgenoten / schoolgenoten, die niet in staat is / zijn zichzelf te verdedigen, met als gevolg dat die persoon buiten (een deel van) de groep komt te staan.

Plagen wordt pesten

Plagen wordt pesten als de geplaagde aangeeft een bepaalde actie en / of woorden onprettig te vinden en de plager toch doorgaat.

3. Preventie

De aanpak van onze school is in eerste instantie gericht op het voorkomen van respectloos gedrag op school. Er zijn gedragsnormen opgesteld, welke zijn vastgelegd in de schoolgids en het schoolplan. De methode Kwink wordt gebruikt binnen school. Dit is een methode voor sociaal emotioneel leren. Binnen de Kwinklessen leren kinderen respect te hebben voor elkaar en elkaar complimenten te geven. Deze lessen worden aangevuld met de methode Goed Gedrag. Het vertrouwen tussen de leerlingen onderling en de leerkrachten willen wij bevorderen door het houden van kringgesprekken, samenwerken en het bevorderen van de zelfstandigheid.

Op onze school worden de Kwinklessen gecoördineerd door de Kwink-coördinator, Babiche van Wijk. Voor meer informatie over de Kwink methode verwijzen wij u naar www.kwink.nl.

Preventie digitaal pesten

Gebruik van mobiele telefoon op school (Schoolgids)

- Het is niet toegestaan onder schooltijd en in de pauzes gebruik te maken van de mobiele telefoon, behalve na toestemming van de leerkracht.
  - Het maken van foto's met een mobiele telefoon is verboden, anders dan na uitdrukkelijke toestemming van de leerkracht bij excursies en /of uitstapjes.
  - Bij aanvang van de lessen leveren de leerlingen hun mobiele telefoon in bij de leerkracht. Deze wordt bewaard in een afgesloten kast.
- Via ouderavonden en/of artikelen in de Nieuwsbrief ouders adviseren over de omgang van kinderen met het internet.
- Gastlessen worden verzorgd vanuit D-tac over cyberpesten in de groepen 7 en 8 (jaarlijks).

4. Communicatie

Een goede samenwerking en communicatie tussen school en gezin is erg belangrijk. Je kunt hier dan ook een groot voordeel behalen. Daarom wordt hieronder beschreven wat u van ons als school kan verwachten en wat wij van u en uw kinderen verwachten.

Wat u mag verwachten van de leerkrachten op onze school?

U mag verwachten dat de leerkrachten van de school respectvol omgaan met uw kind en met u als ouder.

U mag verwachten dat de leerkrachten onderling respectvol met elkaar omgaan. Zij zijn zich bewust van het gezegde: "een goed voorbeeld doet goed volgen." Het voorbeeldgedrag van de leerkracht nodigt kinderen uit om over te stappen naar de wereld van wederzijds respect. Doet zich een probleem voor op school, dan mag u van de leerkrachten verwachten dat zij daarmee oplossingsgericht aan de slag gaan. De leerkrachten hebben u nodig om tot een goede oplossing te komen, die goed is voor uw kind, maar ook voor de andere kinderen, hun ouders, de leerkracht, de school en de buurt.

Wat wordt van u als ouder verwacht?

Binnen de Bonte Vlinder hebben wij een 7-tal gedragsnormen:

- Wij zorgen voor een veilige omgeving
- Wij zorgen voor elkaar
- Wij zijn vriendelijk voor elkaar

- Wij luisteren naar elkaar
- Wij doen altijd ons best
- Wij mogen verschillend zijn
- Wij lossen moeilijkheden samen op

Het oplossen van conflicten tussen kinderen is zelden een probleem, als op basis van het voorgaande met elkaar wordt overlegd. Van de ouders wordt verwacht dat zij zich aan de volgende vuistregels houden:

- U spreekt in het bijzijn van uw kind niet negatief over andermans opvoeding en andermans kind. Dat doet de school ook over u en uw kind.
- U spreekt met respect over de leerkracht, dit doet de leerkracht ook over u.
- Als u zich zorgen maakt om het welzijn van uw kind, of het welzijn van andermans kind, dan overlegt u met de vertrouwenspersoon, anti-pest coördinator of directeur. Uitgangspunt daarbij is dat u in gesprek gaat met het doel een oplossing te zoeken die goed is voor u en uw kind, maar ook goed is voor de andere kinderen. De school is hierin uw medestander.

Wat wordt er van de kinderen verwacht?

Wij verwachten van de kinderen dat zij eerst het conflict zelf proberen op te lossen. Als kinderen vervelend blijven doen blijf dan rustig en laat je niet op de kast jagen. Vraag indien nodig, hulp aan de leerkracht of aan de anti-pest coördinator.

Samengevat:

Bij problemen van pesten of agressie zullen de leerkrachten, directie en ouders hun verantwoordelijkheid nemen en overleg voeren met elkaar, met het doel een goede oplossing te vinden die ook in de toekomst houdbaar is. Voorbeeldgedrag van leerkrachten en ouders is daarbij van groot belang!

5. Redenen om pesten aan te pakken en om te buigen naar respectvol gedrag

1. Het is traumatisch voor het gepeste kind en sommige omstanders
2. De sfeer in de klas wordt slecht
3. De schoolresultaten worden minder
4. De kinderen leren verkeerd sociaal gedrag aan
5. Elk kind moet zich veilig kunnen voelen

Vormen van pesten zijn:

- Buitengesloten worden
- Negeren
- Roddelen
- Belachelijk maken
- Uitlachen en schelden
- Spullen afpakken of kapot maken
- Achtervolgen en bedreigen
- Slaan, schoppen, duwen en porren

Vormen van digitaal pesten zijn:

- Nare berichten sturen via SMS of Whatsapp/Instagram etc.
- Schelden, roddelen en bedreigen via computer of mobieltje
- Foto's van mobieltjes op internet plaatsen
- Privé-gegevens op een site plaatsen
- Wachtwoorden misbruiken
- Haat profielen aanmaken

6. Signalen van een gepest kind kunnen zijn:

- Zij lijken vaak geen vrienden te hebben
- Ze worden vaak als laatste gekozen
- Ze hebben geen zin om naar school te gaan
- Ze proberen vaak dichtbij de leerkracht te blijven
- Ze vertonen gedrag dat op klikken kan lijken
- Ze zijn angstig en onzeker
- Zij zien er bang, neerslachtig en huilerig uit
- De schoolresultaten verminderen
- Ze vertonen volgzzaam gedrag (worden daar vervolgens mee gepest)
- Proberen af te kopen met geld of snoep
- Ze vertonen bangig gedrag of agressief gedrag

Andere signalen voor de leerkracht kunnen zijn:

- Piepen en zuchten van klasgenoten
- Bij de pleinwacht blijven staan
- Verhullend computergedrag

Het is belangrijk om als ouder / leerkracht signalen te onderkennen die door een gepest kind worden afgegeven omdat kinderen niet altijd vertellen dat ze worden gepest.

Redenen hiervoor kunnen zijn:

- Het is een geleidelijk proces van plagen naar pesten
- Teleurstelling en schaamte gevoelens om ouders er over te vertellen
- Angst voor een beschuldiging ("Waarom zeg je niets terug?")
- De problemen worden groter als er over gesproken wordt: "Klikspan!".
- Niet mogen vertellen v/d pester (bedreiging)

7. De werkwijze die wij hanteren wanneer er pestsignalen zijn:

Stap 1: Hebben we te maken met ruzie of pesten. Bij ruzie gaat het om verschillende belangen. Bij pesten kan het ook om verschillende belangen gaan, maar is ook de intentie bij de pester aanwezig de gepeste fysiek en / of mentaal te beschadigen. Hieronder de stappen bij een voortslepende ruzie / 1e signalen van pesten:

- Veel aandacht geven aan waar het werkelijk om gaat;
  - De afloop (zie begripsbepaling) met ouders bespreken indien nodig.
- Afspraken maken om nieuwe ruzies te voorkomen en daarop een belonings- en sanctiesysteem te zetten.

Als het probleem hiermee is opgelost volgens de conflicthebbers (let ook op lichaamstaal) zijn we klaar en anders gaan we verder met...

Stap 2: bij daadwerkelijk pesten → de anti-pest coördinator wordt er vanaf deze fase bij betrokken.

- gesprek met of tussen pester en gepeste.

Dit gesprek wordt volgens de volgende richtlijn gevoerd:

1. Wat is er gebeurd, volgens beide kinderen (verhaal laten doen);
2. Welk gevoel leverde dat bij beiden op.
3. Wat is de behoefte nu (voor beide kinderen);
4. Oplossingen en afspraken maken die voor beiden zinvol en aanvaardbaar zijn;
5. Evaluatiemomenten afspreken, als dat nodig is.

Als het probleem hiermee is opgelost volgens de gepeste (let ook op lichaamstaal) zijn we klaar, lichten we alle betrokkenen in en anders gaan we verder met...

Stap 3: Als pesten is gesignaleerd en niet stopt na stap 2:

- Aan kinderen vragen pesten aan te geven bij de groepsleerkracht / anti-pestcoördinator/ vertrouwenspersoon;
- Melding naar ouders van gepeste en pester/meelopers dat er een pestsituatie is;
- In de eerste twee weken, dagelijks een korte evaluatie, daarna wekelijks, totdat vier weken achter elkaar alles goed is gegaan. Daarna 1 x per maand tot drie maanden in de nieuwe groep (uiteraard met uitzondering van schoolverlaters). Nadruk tijdens de evaluatiegesprekken komt steeds meer te liggen op wat de factoren zijn, dat het (steeds) beter gaat.

Als het probleem hiermee is opgelost volgens de gepeste (let ook op lichaamstaal) zijn we klaar, lichten we alle betrokkenen in en anders gaan we verder met...

Stap 4:

- Ouders en kind duidelijk maken, dat pesten nu gaat leiden tot time-out en als dat ook niet zal werken, dat de school dan tot schorsing zal overgaan. Dit gesprek wordt gevoerd door de directeur en groepsleerkracht en eventueel anti-pest coördinator.
- Therapie aankaarten.
- Wekelijks een gesprek over de goede momenten (band blijven aanhalen/verstevigen, vaak willen kinderen wel stoppen voor jou als leerkracht).

8. Digitaal pesten

Het digitaal pesten gebeurt meestal in buitenschoolse situaties maar dit gaat vaak samen met pesten in de "echte wereld". Zoals al eerder vermeld mogen de kinderen op school niet op social media (Facebook, Instagram, enz.). Wanneer er door kinderen of ouders wordt gemeld dat er sprake is van digitaal pesten worden de ouders van de pesters hiervan altijd op de hoogte gesteld. Verder worden de stappen gevolgd zoals deze zijn opgenomen in het protocol.

School maakt gebruik van een aantal tips tegen digitaal pesten:

- Vertel aan je ouders dat cyberpesten plaats vindt. Het is nooit jouw schuld dat een ander iets vervelends naar jou toestuurt op internet. Niemand heeft het recht om jou te pesten!
- Voor de ouders: sommige kinderen vertellen niet dat ze gepest worden via internet, omdat ze bang zijn dat ze niet meer mogen internetten. Maak duidelijk, dat uw kind gewoon mag blijven internetten!
- Bewaar alles wat met pesten te maken heeft op je computer als bewijsmateriaal.
- Reageer niet op het cyberpesten. Ook niet gaan terugschelden.
- Blokkeer mensen die jou pesten op internet.
- Bij vervelende youtube filmpjes lees de tips op de politiesite

Als je aangifte wilt doen, doe dan eerst aangifte, voordat je het filmpje door youtube laat verwijderen (i.v.m. bewijsmateriaal).

- Meld (internet)pesten van medeleerlingen op school. Overleg met je ouders en school de te nemen stappen. Spreek af wie wat gaat doen en zet dit zwart op wit.

9. Klachtenregeling

De klachtenregeling kunt u vinden in de schoolgids.

10. Verslaggeving

Bij gesprekken met ouders wordt een verslag gemaakt, dat u als ouder mag inzien en eventueel aanvullen.

11. Monitoren van pesten

Pestmeldingen, acties, afspraken en resultaten worden vastgelegd door de leerkracht en doorgegeven aan de anti-pestcoördinator (Joanne de Waal). Zie voor begripsbepalingen over pesten bladzijde 4 van dit protocol. Pestmeldingen worden genoteerd in Swissuite, het incidentenregistratiesysteem van de Bonte Vlinder.

12. Afwijken van het anti-pestprotocol

School kan afwijken van het respectprotocol, indien dit noodzakelijk wordt geacht om de pestproblematiek beter aan te pakken. De direct betrokkenen worden hiervan op de hoogte gesteld. We streven er uiteraard naar om wijzigingen in onderling overleg te doen.